

Nota voor burgemeester en wethouders

Team
DEV-PRO

Onderwerp

Uitvoeringskader - Nieuwe Wet inburgering

1- Notagegevens		2- Bestuursorgaan	
Notanummer	2021-000586	☒ B & W	16-03-2021
Datum	09-03-2021	☐ Raad	--
Programma:		☐ Burgemeester	--
08 Meedoen		College van B & W	
Portefeuillehouder Weth. De Geest		- Burgemeester	- Weth. Grijsen
		- Weth. De Geest	- Weth. Verhaar
		- Weth. Walder	- Weth. Rorink

Besluitenlijst	d.d.	d.d.	d.d.
☐ Akkoordstukken	--	☒ Openbaar	16-03-2021
		☐ Besloten	--

Routing	d.d.	par.	
programmamanager	09-03-2021	☒ adj.secr.	11-03-2021
wethouder	10-03-2021	☒ gem.secr.	10-03-2021
		BIS Openbaar	
		Status	Definitief 2021-03-17

Bijlagen

B & W d.d.: 16-03-2021

Besloten wordt:

- 1 In te stemmen met het uitvoeringskader nieuwe Wet inburgering;
- 2 De raadsmededeling vast te stellen en aan te bieden aan de gemeenteraad;
- 3 De nota en het besluit openbaar te maken.

Financiële aspecten:

Financiële gevolgen voor de gemeente?	Nee
Begrotingswijziging	Nee

Voorstel openbaarmaking conform Wet Openbaarheid Bestuur (Wob)

- De nota en het besluit openbaar te maken
- De nota en het besluit openbaar te maken vergezeld van bijgaand persbericht
- De nota en het besluit openbaar te maken nadat
- De nota en het besluit openbaar te maken, behalve...
- Het besluit openbaar te maken, maar niet de nota, gelet op artikel:
- De nota en het besluit niet openbaar te maken, gelet op artikel:

Kennisgeving/ Bekendmaking Awb

Kennisgeving (publicatie) conform Awb	Nee
Bekendmaking conform Awb	Nee

ADVIESRADEN:

Toelichting

Inleiding

In de nieuwe Wet inburgering, die naar verwachting op 1 januari 2022 ingaat, worden gemeenten verantwoordelijk voor de begeleiding en ondersteuning van nieuwkomers. Gemeenten moeten binnen de wettelijke kaders invulling geven aan de nieuwe gemeentelijke taken in het inburgeringsstelsel. Dit vraagt om een andere manier van werken binnen de gemeente en om aanpassingen in de samenwerking met partners in de gemeente en de regio. Hiervoor is het project 'Implementatie nieuwe Wet inburgering' gestart.

Op 20 oktober 2020 heeft uw college de nota 'Plan van aanpak implementatie nieuwe Wet inburgering en gezamenlijke inkoop taalcomponent van de leerroutes' vastgesteld. Een volgende stap in het proces om te komen tot invulling van de nieuwe gemeentelijke taken op het gebied van inburgering is het uitvoeringskader dat nu voorligt.

Beoogd resultaat

Zorgdragen voor een goede inburgering van de statushouder in de samenleving.

Kader

- Nieuwe Wet inburgering 20.. (publicatiedatum naar verwachting eind mei 2021)
- Ontwerpbesluit en ontwerpregeling inburgering 20..
- Verbindend kader sociaal domein
- Aanvalsplan 'Laaggeletterdheid'
- Beleidskader 'Van wieg naar werk'
- Uitvoeringsplan 'Inzet op maat'
- Actieplan 'Nieuwkomers actief in Deventer'

Argumenten voor en tegen

In het uitvoeringskader zijn uitgangspunten opgenomen die 'kleuring' geven aan de inrichting van het nieuwe inburgeringsstelsel specifiek voor Deventer. Hierbij is zoveel als mogelijk rekening gehouden met ervaringen vanuit de gemeente en samenwerkingspartners op het gebied van inburgering.

Extern draagvlak (partners)

In het uitvoeringskader zijn lokale uitgangspunten opgenomen die centraal staan bij de inrichting van het nieuwe inburgeringsstelsel. Deze uitgangspunten zijn mede gebaseerd op input die formele en non-formele taalaanbieders hebben geleverd in de bijeenkomst over inburgering die eind 2020 heeft plaatsgevonden.

Financiële consequenties

Er zijn geen financiële consequenties verbonden aan het uitvoeringskader.

Aanpak/uitvoering

Nadat het uitvoeringskader is vastgesteld en indien gewenst met de gemeenteraad is besproken, kan er verder invulling worden gegeven aan de inrichting van het inburgeringsstelsel. De volgende stap in het proces, een notitie over uitvoeringskeuzes, kan dan gezet worden.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp Uitvoeringskader - Nieuwe Wet inburgering

Mededelingennr	2021-000586	Portef.houder	Weth. De Geest
Team	DEV-PRO	BenW-besluit d.d.:	16 maart 2021

1. Inleiding: waarom deze mededeling

Het college geeft uw raad met deze raadsmededeling inzicht in de stand van zaken met betrekking tot de implementatie van de nieuwe Wet inburgering. Een onderdeel van dit proces is het opstellen van een uitvoeringskader. Het college biedt u dit uitvoeringskader hierbij aan.

2. Kader

- Nieuwe Wet inburgering 20.. (publicatiedatum naar verwachting eind mei 2021)
- Ontwerpbesluit en ontwerpregeling inburgering
- Verbindend kader sociaal domein
- Aanvalsplan 'Laaggeletterdheid'
- Beleidskader 'Van wieg naar werk'
- Uitvoeringsplan 'Inzet op maat'
- Actieplan 'Nieuwkomers actief in Deventer'

3. Kern van de boodschap

In december 2020 bent u door middel van een raadsmededeling geïnformeerd over het opstellen van een uitvoeringskader in het eerste kwartaal van 2021. In dit uitvoeringskader zijn een aantal lokale uitgangspunten opgenomen. Ook is beschreven wat de vervolgstappen in het proces zijn en hoe de aangepaste planning, n.a.v. het uitstellen van de inwerkingtreding van de nieuwe wet, er uit ziet.

4. Nadere toelichting

De wet zelf en de lagere wet- en regelgeving zijn gedetailleerd in hun uitwerking in de vorm van doelstellingen en eisen. Gemeenten hebben slechts beperkt ruimte voor eigen keuzes. Er hoeven geen beleidsinhoudelijke keuzes gemaakt te worden. Er is een uitvoeringskader opgesteld.

In dit uitvoeringskader zijn uitgangspunten vanuit de wet, die centraal staan in het nieuwe inburgeringsstelsel, beschreven. Naast deze algemene uitgangspunten heeft de gemeente Deventer ook een aantal lokale uitgangspunten opgesteld. Deze lokale uitgangspunten zijn mede gebaseerd op input die formele en non-formele talaanbieders hebben geleverd in de bijeenkomst over inburgering die op 26 november 2020 heeft plaatsgevonden en waarin raadsleden met taalaanbieders in gesprek gingen.

De eerstvolgende stap in het proces is een notitie waarin uitvoeringskeuzes ten aanzien van de inrichting van de nieuwe taken worden voorgelegd aan het college van B&W. Onder meer moet duidelijk worden welke taken we als gemeente zelf of door derden willen laten uitvoeren. U zult hier in het tweede kwartaal van 2021 door middel van een raadsmededeling over worden geïnformeerd.

Uitvoeringskader implementatie nieuwe Wet inburgering

Maart 2021

1. Inleiding

In de nieuwe Wet inburgering, die naar verwachting op 1 januari 2022 ingaat, worden gemeenten verantwoordelijk voor de begeleiding en ondersteuning van nieuwkomers. Gemeenten moeten binnen de wettelijke kaders invulling geven aan de (nieuwe) gemeentelijke taken in het inburgeringsstelsel. Dit vraagt om een andere manier van werken binnen de gemeente en om aanpassingen in de samenwerking met partners in de gemeente en de regio. Hiervoor is het project 'Implementatie nieuwe Wet inburgering 20...'¹ gestart.

Op 20 oktober 2020 heeft uw college de nota 'Plan van aanpak implementatie nieuwe Wet inburgering en gezamenlijke inkoop taalcomponent van de leerroutes' vastgesteld. Deze nota is voor wensen en bedenkingen voorgelegd aan de raad op 4 november 2020. Door een aantal raadsleden is de wens geuit dat er een beleidskader inburgering wordt opgesteld. De wet zelf en de lagere regelgeving wet Inburgering, zijn gedetailleerd in hun uitwerking in de vorm van doelstellingen en eisen. Gemeenten hebben slechts beperkt ruimte voor eigen keuzes. Er hoeven geen beleidsinhoudelijke keuzes gemaakt te worden. Wel is er gekozen voor het opstellen van een uitvoeringskader. Dit uitvoeringskader beschrijft wat Deventer vanaf 1 januari 2022 voor ogen heeft met het nieuwe inburgeringsstelsel en welke stappen er gezet moeten worden tot 1 januari om hier te komen.

Omdat de lagere regelgeving nog niet beschikbaar is, blijft nauwe afstemming met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van belang voor een goede voorbereiding op de daadwerkelijke invoering van de wet. Als gevolg daarvan kan het zijn dat (nieuwe) taken/ onderdelen van dit uitvoeringskader gaandeweg aangepast moeten worden.

2. De bedoeling van de wet

In het nieuwe inburgeringsstelsel wordt de gemeente verantwoordelijk voor het aanbieden van de inburgeringstrajecten op maat en de kwaliteit daarvan. Daarnaast is er meer aandacht voor de ontwikkeling van de zelfredzaamheid van de nieuwkomers en wordt er gestreefd naar een traject waar de inburgering en participatie elkaar versterken. Dit is terug te zien in de volgende uitgangspunten² die centraal staan in het nieuwe inburgeringsstelsel.

- *Tijdige start:* Nieuwkomers moeten vanaf het begin meedoen in Nederland.
- *Snelheid traject:* De inburgering moet niet te lang duren.
- *Maatwerk:* De inburgering moet aansluiten op de behoefte van de nieuwkomer.
- *Dualiteit:* Om volwaardig mee te kunnen doen is het belangrijk dat de nieuwkomer een combinatie krijgt van Nederlandse taalles en participatie, zoals vrijwilligerswerk of een (betaalde) baan. Zo leert de nieuwkomer het Nederlands sneller en beter, en kan hij of zij vanaf het begin meedoen.
- *Kwaliteit inburgeringsaanbod:* Het borgen van kwaliteit van het aanbod is belangrijk om de doelstellingen van de nieuwe wet te halen: snel en volwaardig meedoen.
- *Doorlopende lijn:* De gemeentelijke opgave is het organiseren van een doorlopende lijn voor wat betreft het inburgeringsproces.

¹ Jaartal van het staatsblad waarin de wet wordt gepubliceerd.

² www.stimulansz.nl

3. Lokale uitgangspunten

Naast de hierboven benoemde algemene uitgangspunten heeft de gemeente Deventer ook een aantal lokale uitgangspunten opgesteld. Deze uitgangspunten zijn mede gebaseerd op input die formele en non-formele taalaanbieders hebben geleverd in de bijeenkomst over inburgering die op 26 november 2020 heeft plaatsgevonden en waarin raadsleden met taalaanbieders in gesprek gingen. Deze algemene en lokale uitgangspunten samen staan centraal bij de inrichting van het nieuwe inburgeringsstelsel.

Investeren in het contact

De gemeente legt vroegtijdig contact met een nieuwkomer die gekoppeld is aan de gemeente, al voor de huisvesting. In het belang van de nieuwkomer wordt zorggedragen voor een warme overdracht tussen COA en gemeente. Er wordt geïnvesteerd in het contact met en kennis over de nieuwkomer zodat een goede inschatting van de mogelijkheden gemaakt wordt. De kennis over de nieuwkomer wordt verkregen o.a. in een uitgebreide brede intake en vastgelegd in het Plan Inburgering en Participatie (in de vorm van een beschikking). Aansluitend wordt er een passende leerroute aangeboden. Het inburgeringstraject leidt tot optimale participatie van een nieuwkomer in de Deventer samenleving.

Inburgeringsaanbod op maat

De enige manier om met succes nieuwkomers te begeleiden, is via een aanbod op maat en om de nieuwkomers op de juiste momenten te ontzorgen:

- uit de drie leerroutes wordt de meest passende route gekozen, maar ook binnen de leerroute is er aandacht voor de individuele situatie. De ene persoon leert sneller dan de ander of heeft andere ondersteuning nodig om een route te doorlopen;
- de maatschappelijke begeleiding bestaat uit begeleiding bij de huisvesting, praktische zaken en het geven van voorlichting. De ene nieuwkomer heeft meer of langer begeleiding nodig dan de ander om daadwerkelijk te komen tot zelfredzaamheid;
- financieel ontzorgen is wettelijk het eerste half jaar verplicht. Wij kiezen ervoor om de mogelijkheid te bieden om hier, afhankelijk van de behoefte van de nieuwkomer, op vrijwillige basis een (afgebakend) vervolg aan te geven.

Eén aanspreekpunt

Nieuwkomers hebben met verschillende organisaties en regelingen te maken, zoals inburgeringsplicht, participatie-/ werktraject, maatschappelijke ondersteuning en eventueel schuldhelpverlening of inzet van jeugdhulp. Het gaat vaak om een veelheid aan partijen. Voor een nieuwkomer is het belangrijk om één aanspreekpunt te hebben voor alle onderdelen van het inburgeringstraject. Dit aanspreekpunt, de trajectregisseur, draagt zorg voor afstemming tussen de betreffende organisaties en regelingen.

Integrale afstemming

De verschillende (nieuwe) taken waar de gemeente verantwoordelijk voor is, voor wat betreft inburgering, worden op elkaar afgestemd en als een integraal pakket aangeboden aan de nieuwkomer. Dit pakket kan bestaan uit alfabetisering, ruimte voor zorg (bijv. traumaverwerking), werk, inburgering, etc. De inburgerings- en participatie-/werktrajecten worden op het meest passende moment en in onderlinge afstemming aangeboden. De onderdelen versterken elkaar hierdoor.

Wederzijdse inspanning en verantwoordelijkheid

Het inburgeringstraject is geen vrijblijvend traject. De gemeente heeft de verplichting om bij te dragen aan het inburgeringsproces van de nieuwkomer. De nieuwkomer moet op zijn/haar beurt veel inspanningen leveren om uiteindelijk te voldoen aan de inburgeringsplicht. Het is van groot

belang dat het uiteindelijke doel, om de taal te beheersen en aan het werk te zijn of vrijwilligerswerk te doen, gehaald wordt en dat zowel de gemeente als de nieuwkomer zijn/ haar verantwoordelijkheid daarin neemt.

Uitvoering door professionals en vrijwilligers

Professionals en vrijwilligers leveren elk een eigen bijdrage aan het inburgeren. De nieuwkomer is gebaat bij professionaliteit en continuïteit in de begeleiding. Tegelijkertijd is volledig professionaliseren van de inburgeringstrajecten niet reëel vanwege de hoge begeleidingsintensiteit die vaak nodig is. Onderdeel van het voorbereidingstraject is het maken van onderscheid tussen de vraagstukken waar professionele ondersteuning bij gewenst is en wat door vrijwilligers geboden kan worden.

Duale trajecten

Nieuwkomers wordt een duaal traject aangeboden waarin zij parallel de taal leren en gaan participeren. Ondersteunend hierin kunnen taalmaatjes zijn of specifieke aandacht voor taal op de werkvloer. Nieuwkomers die de Nederlandse taal in een maatschappelijke context toepassen, zullen de taal immers sneller leren. En doordat deze nieuwkomers al vanaf het begin maatschappelijk actief zijn, hebben ze een grotere kans om een betaalde baan te krijgen.

Zoveel mogelijk lokaal

We bieden het inburgeringstraject zoveel mogelijk lokaal aan. Dat is voor nieuwkomers het meest laagdrempelig. Het maakt het gemakkelijker om de statushouders in beeld te hebben, hen ondersteuning op maat te bieden en de voortgang te monitoren. Een zo veel mogelijk lokale uitvoering faciliteert ook de samenwerking tussen de betrokken professionals en het bieden van een op elkaar afgestemd traject. Alleen de taalcomponent van de leerroutes B1 en Z en de modules Kennis van de Nederlandse Maatschappij en Arbeidsmarkt en Participatie worden regionaal ingekocht. In het programma van eisen van de aanbesteding van deze leerroutes zijn Deventer specifieke eisen opgenomen waaronder voor beide leerroutes een leslocatie in Deventer.

4. Plan van aanpak

De afgelopen periode zijn de eerste voorbereidingen getroffen op de nieuwe wet. Zo zijn er in de arbeidsmarktregio Stedendriehoek voorbereidingen getroffen voor de inkoop van de verschillende leerroutes en heeft er op 26 november 2020 een bijeenkomst plaatsgevonden voor formele en informele taalaanbieders en raadsleden, om het te hebben over het huidige taalaanbod (wat gaat goed, wat kan beter) en waar in Deventer (extra) aandacht voor moet komen in de toekomst.

Om de (nieuwe) taken, waaronder brede intake, Plan Inburgering en Participatie (PIP) en het participatieverklaringstraject verder uit te werken, wordt er een (interne) werkgroep en mogelijk een klankbordgroep van ketenpartners gevormd. Een van de eerste volgende opgaves is het maken van verschillende uitvoeringskeuzes ten aanzien van de inrichting van de nieuwe taken. Onder meer moet duidelijk worden welke taken we als gemeente zelf of door derden laten uitvoeren. Er wordt een notitie opgesteld met daarin per nieuwe taak een advies en aandachtspunten. Deze notitie wordt ter besluitvorming aan uw college voorgelegd. De gemaakte uitvoeringskeuzes zullen als basis dienen voor de verdere uitwerking en implementatie van alle taken. Nadat uw college de keuzenotitie heeft vastgesteld en er gesprekken zijn gevoerd met partijen die een onderdeel van het inburgeringstraject gaan uitvoeren, kan de klantreis in z'n geheel worden uitgewerkt. Daarna wordt er een uitvoeringsplan opgesteld en worden werkprocessen vastgelegd.

In de tussentijd biedt de gemeente ruimte aan pilots/ projecten. Om vooruitlopend op de nieuwe wet verschillende werkwijzen te testen, kennis te delen, ervaring op te doen, te experimenteren en onderdelen door te ontwikkelen. Een groot bijkomend voordeel is dat de huidige en dit jaar

binnenkomende nieuwkomers, die nog te maken hebben met het huidige niet goed lopende inburgeringsstelsel, kunnen profiteren van extra ondersteuning.

Helaas kan er aan een aantal andere pilots/projecten geen uitvoering worden gegeven omdat de coronamatregelen hier te belemmerd in werken.

5. Planning

Omdat de inwerkingtreding van de wet is uitgesteld naar 1 januari 2022, is de planning, zoals opgenomen in het plan van aanpak, aangepast. De aangepaste planning ziet er in grote lijnen als volgt uit:

Fase	Activiteit	Wanneer?
Richting bepalen	Uitvoeringskader (B&W) Voorlopige inrichtingskeuzes Vorbereiding inkoop leerroutes	Q1 - 2021
Uitwerking op hoofdlijnen	Keuzenotitie (B&W) Publicatie inkoop leerroutes Uitwerking lokale taken Verordening (B&W en raad)	Q2 - 2021
Formaliseren en randvoorwaarden	Afronding inkoop Uitvoeringsplan (B&W) Klantreis Communicatieplan Informatiesystemen	Q3 - 2021
Vorbereiding uitvoering	Werkprocessen en -afspraken Systemen inrichten Scholing	Q4 - 2021
Start nieuwe werkwijze	Borging Indien nodig bijstelling	Q1 2022